

ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΑ ΣΤ' ΤΑΞΗΣ

ΑΡ. ΦΥΛ. 6

Τα είδη των προτάσεων ως προς τη σχέση τους με τις άλλες -
Τα παραθετικά των επιθέτων

Όνομα: _____

Ανάλογα με τον τρόπο που συνδέονται οι προτάσεις μεταξύ τους χωρίζονται σε **ανεξάρτητες** (κύριες) ή **εξαρτημένες** (δευτερεύουσες).

1. Στην παρατακτική σύνδεση συνδέονται όμοιες προτάσεις, δηλαδή ανεξάρτητες προτάσεις μεταξύ τους ή εξαρτημένες προτάσεις μεταξύ τους.
2. Στην υποτακτική σύνδεση συνδέεται μια εξαρτημένη πρόταση με μια κύρια.

1. Να βρεις το είδος των προτάσεων ως προς τη σχέση τους με τις άλλες. (ΑΝ = Ανεξάρτητη, ΕΞ= εξαρτημένη)

- Ό, τι και να πεις(ΕΞ) έχεις δίκιο. (ΑΝ)
- Θα βγειτε διάλειμμα, () όταν κτυπήσει το κουδούνι. ()
- Αν δεν κάτσεις φρόνιμα, () δε θα σου πάρω παγωτό. ()
- Αν και διάβασα πολύ, () δεν έγραψα καλά. ()
- Επειδή ήταν ήσυχος, () του αγόρασαν ποδήλατο. ()
- Αν και έγραψα καλά, () επειδή είχα κάνει ένα λάθος, () δεν πήρα άριστα. ()
- Θα προετοιμαστούμε καλά, () για να μπορέσουμε () να τους νικήσουμε. ()
- Πριν ξημερώσει () θα ξεκινήσουμε, () ώστε να φτάσουμε κατά το μεσημέρι. ()

Μια πρόταση που μπορεί να σταθεί μόνη της στο λόγο λέγεται **ανεξάρτητη ή κύρια**.
π.χ. Δεν πήγα σχολείο σήμερα.

Μια πρόταση που δε μπορεί να σταθεί μόνη της στο λόγο λέγεται **εξαρτημένη ή δευτερεύουσα**.
π.χ. Δεν πήγα σχολείο σήμερα, γιατί είχα πυρετό.

2. Να συμπληρώσεις στις παρακάτω κύριες προτάσεις την αποτελεσματική που ταιριάζει: (που δεν ακούει τίποτα, ώστε έφυγε χωρίς να χαιρετήσει, άρα δε θα γύρισε ακόμη, που κανένας δεν τον έκανε παρέα)

- α) Ήταν τόσο δύστροπος, _____
- β) Θύμωσε τόσο, _____
- γ) Δεν ακούω τα βήματά του, _____
- δ) Κοιμάται τόσο βαθιά, _____

3. Να κάνεις τις απαραίτητες αλλαγές για να μετατρέψεις τις παρακάτω προτάσεις σε υποθετικό λόγο (η μία θα εκφράζει την υπόθεση και θα είναι εξαρτημένη κι η άλλη την απόδοση και θα είναι η κύρια πρόταση).

- Θα πάτε στο χωριό και θα περάσετε ωραία.

- Θα απαντήσω όταν με ρωτήσει.

- Θα απολυθεί επειδή δεν είναι συνεπής στη δουλειά του.

- Μιλάμε με επιχειρήματα ώστε να πείθουμε τους άλλους.

- Η ομάδα σου έχασε, άρα κέρδισα το στοίχημα.

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

- Ειδικές
- Πλάγιες ερωτηματικές
- Βουλητικές
- Ενδοιαστικές
- Αναφορικές
- Υποθετικές
- Χρονικές
- Αιτιολογικές
- Εναντιωματικές-Παραχωρητικές
- Τελικές
- Αποτελεσματικές ή Συμπερασματικές (βλ. Φ.Ε. 16 Ε' Τάξης)

Τα παραθετικά των επιθέτων

Συχνά, χρησιμοποιούμε τα επίθετα για να συγκρίνουμε ουσιαστικά.

Τα επίθετα έχουν βαθμούς: **Θετικός, Συγκριτικός, Σχετικός υπερθετικός, Απόλυτος υπερθετικός.**

4. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τα παραθετικά των επιθέτων και των επιρρημάτων της παρένθεσης. (ακριβά, ονομαστό, ωραίος, ψηλά, βαρύς, ελαφρύς, γρήγορος)

- Φέτος αγοράσαμε το πετρέλαιο _____ από πέρυσι.
- Η Δήλος ήταν το _____ νησί της αρχαιότητας.
- Η ζωγραφιά του Μάριου είναι πολύ ωραία. Έχω την εντύπωση πως του Στέλιου είναι _____. Έχετε άδικο κι οι δυο, της Χριστίνας είναι _____ απ' όλες.
- Οι ορειβάτες προσπαθούν κάθε φορά να ανεβαίνουν _____ απ' ό,τι στην προηγούμενη προσπάθειά τους.
- Είναι πολύ στενοχωρημένος.
Ο διευθυντής του είπε _____ λόγια, που τον πίκραναν.
- Η γιαγιά προτιμά τη γαλλική κουζίνα γιατί είναι _____ απ' την ισπανική.
- Το αυτοκίνητο είναι _____ απ' το τρένο, αλλά το αεροπλάνο είναι το _____ μέσο μεταφοράς.

Θετικός βαθμός

Δηλώνει ότι το ουσιαστικό που συνοδεύει έχει ένα γνώρισμα: ωραίος, -α, -ο

Συγκριτικός βαθμός

Δηλώνει ότι το ουσιαστικό που συνοδεύει έχει ένα γνώρισμα σε μεγαλύτερο βαθμό από ένα άλλο.

- ωραιότερος, -η, -ο
- **πιο** ωραίος, -α, -ο

5. Να γράψεις τις παρακάτω προτάσεις στην οριστική και προστακτική αορίστου κάνοντας και τις απαραίτητες αλλαγές.

α) Διαγράφεις τους παίκτες που παίζουν αντικανονικά.

β) Επιλέγεις προσεχτικά τα φρούτα που αγοράζεις.

γ) Διασχίζεις το ποτάμι από ένα ρηχό μέρος.

δ) Αναλύεις τις απόψεις σου με σαφήνεια.

Υπερθετικός βαθμός

α) σχετικός υπερθετικός

Δηλώνει ότι το ουσιαστικό που συνοδεύει έχει ένα γνώρισμα σε μεγαλύτερο βαθμό από όλα τα άλλα όμοιά του.

- ο ωραιότερος, -η, -ο
- ο **πιο** ωραίος, η **πιο** ωραία, το **πιο** ωραίο

β) απόλυτος υπερθετικός

Δηλώνει ότι το ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα σε πολύ μεγάλο βαθμό, χωρίς να γίνεται σύγκριση με άλλα.

- ωραιότατος, -η, -ο
- **πολύ** ωραίος, -α, -ο

